

Bereik je inwoners met begrijpelijke taal

Mini-werkboek bij de lezing

Vet
simpel

30% van de Nederlanders heeft moeite met teksten van de overheid.

2,5 miljoen Nederlanders zijn laaggeletterd: zij hebben moeite met lezen en/of schrijven.

Door ingewikkelde teksten kunnen mensen minder goed **meedoen in de samenleving**.

Taal kan **levens veranderen**. Jouw begrijpelijke woorden kunnen mensen helpen.

Wat heb jij er zelf aan?

- Je bereikt het doel van je tekst sneller
- Het scheelt tijd en geld
- Meer tevreden inwoners
- Gelijke kansen voor iedereen

Maar **hoe** schrijf je begrijpelijk?

Kijk snel verder.

Hoe schrijf je begrijpelijk?

Joh, daar kan ik wel een boek over schrijven! Over zinnen inkorten, teksten structureren, vaktaal vermijden... en nog veel meer. Maar jij bent hier voor een aantal korte aanwijzingen, die je motiveren om het anders te doen. Toch?

Hier zijn de **4 aanwijzingen** uit de lezing, mét mini-oefeningen:

1 Stof je taalgebruik af

Heb je de neiging om ouderwets te schrijven? Of heel formeel? Tijd om daarmee te stoppen, want het helpt je inwoners niet. Schrijf liever zoals je praat. En bedenk hoe je iets zou zeggen tegen iemand op straat.

Voorbeeld:

Stoffige zin:

Indien het weer het toelaat, zullen de tenten door de organisatie worden opgezet.

> *Stoffig woord (indien), passieve vorm (zullen worden opgezet)*

Begrijpelijke zin:

Als het mooi weer wordt, zet de organisatie de tenten op.

En nu jij:

Stoffige zin:

Tevens vinden wij het als gemeente van wezenlijk belang dat wij goed voor de openbare ruimte zorgen.

Begrijpelijke zin:

Tip

Download dit werkboekje naar je computer en open 'm als pdf. Dan kun je de vakjes invullen.

2 Maak het je lezer makkelijk

Zorg ervoor dat je tekst geen vragen oproept. Of dat er informatie mist. Maak het je lezer zo makkelijk mogelijk, zodat je zeker weet dat hij de boodschap begrijpt. Zet er ook contactgegevens bij.

Voorbeeld:

Onduidelijke zin:

De gemeente verwerkt uw aanvraag binnen 7 werkdagen.

> *Roept vragen op: krijg je dan ook binnen 7 werkdagen antwoord?*

Begrijpelijke zin:

U krijgt binnen 7 werkdagen antwoord.

En nu jij:

Onduidelijke zin:

Als u bezwaar wilt maken, kunt u dit doen binnen 14 dagen van de dagtekening van deze brief.

> *Roept vragen op: wat is een dagtekening?*

Begrijpelijke zin:

3 MAND!

Misschien schrijf je best langdradig. En wil je zoveel mogelijk informatie in je mail, brief of nota proppen. Waarna je denkt: shit, dit kan korter. Maar hoe? Bijvoorbeeld door meer punten te plaatsen. Overbodige woorden te schrappen. En door maximaal 15 woorden in een zin te zetten.

Voorbeeld:

Langdradige zin:

Alle communicatie omtrent het evenement zal heel erg snel, door middel van onze online-kanalen (onze website en nieuwsbrief), ingezet worden.

> *Overbodige woorden (zoals: 'heel erg'), tangconstructie (een stuk tussen twee komma's én een stuk tussen twee haakjes), passieve vorm ('ingezet worden'), wollige voorzetselcombinatie ('door middel van'), lange zin*

MAND! Dat kan korter:

Op 18 april hoort u meer over het evenement. Hou onze website en nieuwsbrief in de gaten.

En nu jij:

Langdradige zin (46 woorden!):

De burgemeester is op grond van artikel 174 lid 2 van de Gemeentewet bevoegd bij de uitoefening van het toezicht op openbare samenkomsten en gemakkelikheden alsmede op de voor het publiek openstaande gebouwen, bevelen te geven die voor de bescherming van veiligheid en gezondheid nodig zijn.

> *Wat een lange zin! Misschien heb je voor de nieuwe versie evenveel woorden nodig, maar je kan er wel meerdere zinnen van maken. Dat maakt het (per zin) korter. En vooral een stuk duidelijker.*

MAND! Dat kan korter:

Tip

Tijdens de lezing zag je het beroemde MAND-filmpje. Bekijk 'm hier nog eens. En laat je inspireren om kort en krachtig te schrijven!

4 Weet wat je zegt

Zeg 's eerlijk: het is soms heerlijk om in ingewikkelde taal te schrijven, toch? Bijvoorbeeld met ambtelijke woorden die jij en je collega's veel gebruiken. Of met vage termen die van alles kunnen betekenen. Handig als je geen tijd hebt om alles duidelijk uit te leggen... Maar voor je lezers is het minder prettig. Gebruik dus zo min mogelijk vaktaal en vermijd vage, nietszeggende woorden. Hou het helder!

Voorbeeld:

Vage zin:

Daartoe zal een visiedocument worden opgesteld dat een gezamenlijk richtinggevend kader moet vormen. Tot slot worden maatregelen genomen om de sturing en de ontwikkelaanpak te verbeteren.

> *Ehh, wat?!*

Heldere zin:

We gaan een plan maken over wat we willen bereiken. En we gaan ook dingen beter regelen.

En nu jij:

Vage zin:

Binnenkort ontvangt u bericht van de afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving.

> *Wanneer is binnenkort? En nu we toch bezig zijn: wat maakt het uit van welke afdeling het bericht komt?*

Heldere zin:

Hou het helder

Lekker gemotiveerd om helder en begrijpelijk te schrijven? Mooi, dat willen we zo houden. Er zijn een paar manieren om de **begrijpelijke-taal-energie** hoog te houden. De ene manier kost meer tijd dan de andere. Dus kies de manier die het beste bij jou en je collega's past.

Zo blijft begrijpelijke taal 'een ding':

1 Deel inzichten via jullie interne communicatie

Breng begrijpelijke taal onder de aandacht door er steeds iets over te delen. Deel bijvoorbeeld tips op intranet. Of laat voorbeelden zien van begrijpelijke taal of juist vreselijk vage taal.

2 Verzin beloningen

Maak er een wedstrijdje van! Klinkt misschien dommig, maar werkt altijd. Collega's krijgen een beloning als ze een goede, begrijpelijke tekst hebben geschreven. Geef een cadeautje aan de winnaar, zoals een felbegeerde Tony Chocolonely-reep. Maak een foto van de winnaar met z'n prijs en plaats die samen met de prijswinnende tekst op intranet.

3 Maak iemand taalcoach of ambassadeur

Maak iemand verantwoordelijk voor begrijpelijke taal. Dat klinkt misschien heftig, maar het kan zoveel tijd kosten als deze persoon zelf wil. Hij of zij kan bijvoorbeeld feedback geven op teksten van collega's. Het helpt als hij of zij de schrijfwijzer goed kent. En dus weet welke uitstraling, toon en spelling bij de organisatie past.

Tip

Ken je Direct Duidelijk al? Dit is een initiatief van de overheid om overheidscommunicatie en dienstverlening begrijpelijker en toegankelijker te maken.

Kijk op hun website voor tips, blogs en gratis webinars. Of bekijk het webinar waarin ik gast was: ['De nieuwe internationale standaard voor heldere taal'](#).

Meer weten?

Ik ben Silke Polhuijs. Wil je weten wat voor trainingen ik geef?
Of wil je me volgen voor inspiratie over begrijpelijke taal?
Je vindt me hier:

www.vet-simpel.nl

info@vet-simpel.nl

Het is niet toegestaan om dit werkboekje door te sturen naar mensen buiten je organisatie. Publiceren op een andere plek dan je intranet mag ook niet.

